

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	7Cdo/121/2022
Identifikačné číslo spisu:	8718203180
Dátum vydania rozhodnutia:	28.02.2023
Meno a priezvisko:	JUDr. Peter Brňák
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2023:8718203180.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu A. P., bývajúceho v H., Z. 5, zastúpeného JUDr. Ladislavom Riedlom, advokátom so sídlom Slovenská 46, Prešov, proti žalovanému I. S., s miestom podnikania H. XXX/X, T., IČO: 47 741 961, zastúpenému splnomocnenkyňou Advokátskou kanceláriou JUDr. Karol Orolín, s.r.o., so sídlom Námestie sv. Egídia 42, Poprad, IČO: 47 237 805, o zaplatenie 1.555,73 eur s príslušenstvom, vedenom na Okresnom súde Poprad pod sp. zn. 8C/29/2018, o dovolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Prešove z 31. mája 2021 sp. zn. 16Co/9/2020, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žalovaný má nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Poprad (ďalej len „súd prvej inštancie“ alebo „prvoinštančný súd“) rozsudkom zo 16. januára 2020 č. k. 8C/29/2018-94 zamietol žalobu, ktorou sa žalobca domáhal zaviazať žalovaného zaplatiť mu 1.555,73 eur s úrokom z omeškania vo výške 5 % od druhého dňa po doručení žaloby, všetko do troch dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

1.1. Prvoinštančný súd mal vykonaným dokazovaním za preukázané, že medzi stranami sporu došlo k uzavretiu zmluvy o dielo, podľa ktorej mal žalovaný odstrániť vady na motorovom vozidle žalobcu, ktoré odstránenie podľa žalobcu nebolo vykonané riadne. Ujma, ktorá vznikla žalobcovi a spočíva vo vadnom poskytnutí plnenia je napravitelná len v rámci zodpovednosti za vady a nie je ju možné uplatňovať prostredníctvom náhrady škody (§ 499 a nasl. Občianskeho zákonníka).

1.2. Ďalej prvoinštančný súd uviedol, že žalobca si v režime zodpovednosti za vady voči žalovanému neuplatnil žiadne nároky (mal to v konaní i potvrdiť), preto žaloba nie je dôvodná. Žalobca totiž nedodržiaval zákonný postup, keď po zistení vady opravy na motorovom vozidle tieto žalovanému nevytkol a nepristavil motorové vozidlo na odstránenie väd diela žalovanému, ale objednal si služby iného dodávateľa. Priznanie nákladov na opravu väd u tretej osoby nemá podľa súdu oporu v zákone. Navyše žalobca ani len nestotožnil vykonávané opravy žalovaným a ich následné reparovanie iným servisom. Žalovaný pritom preukázal, že opravy na motorovom vozidle iným servisom neboli totožné s opravou ním vykonanou, vzájomne mali odlišný pôvod a dôvod.

1.3. Podľa názoru prvoinštančného súdu bolo práve povinnosťou žalobcu tvrdiť určité skutočnosti odôvodňujúce nárok uplatnený žalobou, pričom v konaní nevedel špecifikovať predmet opravy, existenciu reklamačného konania, dôkazy nepredložil a nakoniec svoje tvrdenia zo žaloby zmenil a uviedol, že k reklamačnému konaniu nedošlo.

1.4. Súd prvej inštancie žalobu zamietol a o trovách konania rozhodol podľa § 255 ods. 1, § 262 ods. 1, 2 CSP.

2. Krajský súd v Prešove (ďalej len „odvolací súd“) na odvolanie žalobcu rozsudkom z 31. mája 2021 sp. zn. 16Co/9/2020 rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny potvrdil a žalovanému priznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100%. V celom rozsahu sa stotožnil so skutkovým stavom zisteným súdom prvej inštancie ako i jeho právnym posúdením veci a odkázal na presvedčivé odôvodnenie jeho rozhodnutia (§ 387 ods. 2 CSP).

2.1. Odvolací súd reagoval na odvoláciu námietku žalobcu o nedostatku vecného odôvodnenia podaného odporu zdôraznením, že žalovaný musí vo svojom odpore nevyhnutne uviesť skutočnosti odôvodňujúce spochybnenie žalobcom tvrdeného nároku, a to buď v rovine skutkových tvrdení, alebo v rovine právneho posúdenia. Podľa jeho názoru v danom prípade boli splnené podmienky na zrušenie platobného rozkazu. Žalovaný v podanom odpore stručne skutkovo odôvodnil prečo nesúhlasí s podanou žalobou a prečo namieta uplatňovaný nárok v prebiehajúcim konaní.

2.2. K námietke o nespornosti uplatnenia reklamácie odvolací súd poukázal, že z vykonaného dokazovania vyplýva, že žalobca síce komunikoval telefonicky so žalovaným o tom, že došlo k poruche auta, avšak reklamáciu si u žalovaného neuplatnil. Správny je preto záver súdu prvej inštancie, že žalobca nekonal v súlade s § 655 odsek 2 Občianskeho zákonníka. Práva zo zodpovednosti za vady si u žalovaného neuplatnil, nevykonal úkon, ktorým by bol vytkol žalovanému konkrétnu vadu, pričom na vytknutie vady nestačí len výzva na odstránenie neurčenej vady. Povinnosť uplatniť si u zhotoviteľa právo zo zodpovednosti za vady platí aj pre spotrebiteľské spory.

2.3. Odvolací súd ďalej zdôraznil, že správny je aj ten záver súdu prvej inštancie, že žalobca nepreukázal príčinnú súvislosť medzi opravou vykonanou v inom servise s opravami, ktoré vykonal pre žalobcu žalovaný. Vada musí mať vždy pôvod v zmluvnom plnení a zhotoviteľ nemôže zodpovedať za vady vecí, ktorých odstránenie nebolo predmetom zmluvy o oprave vecí a ani za tie vady opravy vecí, ktoré nemali pôvod v činnosti zhotoviteľa pri odstraňovaní vady vecí, v zmysle vykonávania opravy vecí. Žalobca v konaní predložil posúdenie garančným technikom autorizovaného servisu AutoForte, s.r.o. označené ako „Zistenie nedostatkov“ zo dňa 7.6.2018, z ktorého však nevyplýva skutočnosť, že oprava v inom servise bola v priamej súvislosti s opravou žalovaným. V tomto servise došlo k oprave väd spôsobenej prasknutým piestom. Žalovaný opravoval prasknutú hlavu valcov a vymenil turbodúchadlo za repasované. Bol to žalovaný, ktorý predložil v konaní súkromný znalecký posudok, z ktorého vyplýva že prasknutý piest nie je v príčinnej súvislosti s opravami, ktoré realizoval žalovaný. Znalec pri vypracovaní znaleckého posudku nemal k nahliadnutiu auto žalobcu, avšak vedel o aký model ide a ako uviedol na pojednávaní, jeho záver platí všeobecne, aj keby išlo o iné auto.

2.4. O trovách odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa § 396 ods. 1, § 262 ods. 1 a § 255 ods. 1 CSP tak, že žalovaný bol v odvolacom konaní úspešný v plnom rozsahu, preto mu odvolací súd priznal nárok voči žalobcovi na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %.

3. Proti rozsudku odvolacieho súdu podal žalobca dovolanie, v ktorom tvrdí, že v konaní došlo k vade, ktorou mu súd ako strane, nesprávnym procesným postupom znemožnil uskutočniť patriace mu procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, preto má za to, že na podanie dovolania je splnená podmienka podľa § 420 písm. f/ CSP, návrhom na jeho zrušenie.

3.1. Podľa dovolateľa prvé porušenie práva na spravodlivý proces nastalo v okamihu rozhodnutia prvoinštančným súdom z 8. januára 2019, že zrušuje vydaný platobný rozkaz, aj keď odpor žalovaného nezodpovedal atribútom podľa § 267 ods. 2 písm. c/ CSP.

3.2. Dovolateľ následne argumentoval, že súd prvej inštancie rozhodol na základe úvah, ktoré žalovaný sám, ani prostredníctvom advokáta nikdy nepredniesol, t. j. žalovaný hmotnoprávnu námietku o nereklamovaní vady z diela ako dôvod pre zamietnutie žaloby nevzniesol. Napriek tomu, že to opakoval i v podanom odvolaní, odvolací súd nezaujal k tejto námietke vôbec žiadne stanovisko. Zdôraznil aj vykazovanie známok svojvôle, arbitrárnosti a porušenia princípu rovnosti strán v prospech žalovaného a

zjavnú nespravodlivosť, keď prvoinštančný súd nevyslovil predbežné posúdenie veci počas konania.

3.3. Za ďalšie dovolateľ vytýka prvoinštančnému súdu, že opakovane prihliadal na prostriedky procesnej obrany uplatnené žalovaným a odignoroval povinnosť splnenia podmienky sudcovskej koncentrácie konania. Pripomenul pritom, že v tomto prípade by mal byť súd obzvlášť prísny k posúdeniu konania žalovaného, nakoľko ide o dodávateľa v spotrebiteľskom právnom vzťahu, v ktorom vystupuje ako spotrebiteľ.

3.4. Na záver dovolateľ vyčíta odvolaciemu súdu nevysporiadanie sa s jeho odvolacou argumentáciou, ktorou napadol výrok rozsudku prvoinštančného súdu o náhrade trov konania.

4. Žalovaný sa k dovolaniu žalobcu písomne nevyjadril.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 CSP), v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) dospel k záveru, že dovolanie treba ako neprípustné odmietnuť. Na stručné odôvodnenie (§ 451 ods. 3 CSP) dovolací súd uvádza nasledovné:

6. Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP). Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú uvedené v ustanoveniach § 420 a § 421 CSP.

7. V preskúmvanej veci dovolateľ odôvodnil podané dovolanie § 420 písm. f/ CSP a to (i) nezákonným zrušením platobného rozkazu pre podanie odporu, ktorý odpor ale nezodpovedal atribútom podľa § 267 ods. 2 písm. c/ CSP, (ii) porušením princípu predvídateľnosti rozhodnutia a zákazu svojvoľného postupu súdu, (iii) odignorovaním povinnosť splnenia podmienky sudcovskej koncentrácie konania a (iv) nepreskúmateľnosťou napadnutého rozsudku pre nevysporiadanie sa s odvolacou argumentáciou vo vzťahu k rozhodnutiu o náhrade trov konania prvoinštančným súdom. Namietané vady zmätočnosti ale podľa názoru dovolacieho súdu neobstoja.

8. V zmysle § 420 CSP je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu, c/ strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo f/ súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

9. Dovolanie prípustné podľa § 420 CSP možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

10. Pojem „procesný postup“ bol vysvetlený už vo viacerých rozhodnutiach najvyššieho súdu tak, že sa ním rozumie len faktická, vydaniu konečného rozhodnutia predchádzajúca činnosť alebo nečinnosť súdu, teda sama procedúra prejednávania veci (to, ako súd viedol spor) znemožňujúca strane sporu realizáciu jej procesných oprávnení a mариaca možnosti jej aktívnej účasti na konaní (porovnaj R 129/1999 a 1Cdo/6/2014, 3Cdo/38/2015, 5Cdo/201/2011, 6Cdo/90/2012). Tento pojem nemožno vykladať extenzívne jeho vzťahovaním aj na faktickú meritórnu rozhodovaciu činnosť súdu. „Postupom súdu“ možno teda rozumieť iba samotný priebeh konania, nie však konečné rozhodnutie súdu posudzujúce opodstatnenosť žalobou uplatneného nároku. Pod nesprávnym procesným postupom súdu treba rozumieť taký postup súdu, ktorým sa znemožnila strane realizácia tých procesných práv, ktoré majú slúžiť na ochranu a obranu jej práv a záujmov v tom-ktorom konaní, pričom miera tohto porušenia bude znamenať nespravodlivý súdny proces.

11. Podľa § 267 ods. 1, 2 písm. c/ CSP odpor proti platobnému rozkazu sa musí vecne odôvodniť. Ustanovenie § 129 sa pri nedostatku vecného odôvodnenia nepoužije. V odôvodnení žalovaný opíše rozhodujúce skutočnosti, o ktoré opiera svoju obranu proti uplatnenému nároku. K odporu pripojí listiny, na ktoré sa odvoláva, prípadne označí dôkazy na preukázanie svojich tvrdení. O tom musí byť žalovaný v platobnom rozkaze poučený. (ods. 1) Súd uznesením odmietne odpor, ktorý bol podaný bez vecného odôvodnenia; o tomto následku musí byť žalovaný poučený v platobnom rozkaze. (2 písm. c/)

12. Odpor proti platobnému rozkazu je špecifický spôsob procesnej obrany strany sporu, ktorá má za predpokladu splnenia zákonom ustanovených podmienok (včasnosť, vecnú odôvodnenosť a podanie oprávnenou osobou) absolútny kasačný účinok voči platobnému rozkazu. Z citovaného ustanovenia § 267 ods. 1 CSP vyplýva povinnosť vecného odôvodnenia, ktorú treba vykladať ako odôvodnenie riadne, teda vecne odôvodnený odpor znamená odpor podaný s odôvodnením vo veci samej, so splnením si povinnosti tvrdenia a dôkaznej povinnosti, k čomu sa prikláňa aj odborná právna literatúra (Andrášiová, A., Horváth, E.: Civilný sporový poriadok - komentár, Wolters Kluwer). Dodaním adjektíva „vecne“ do zákonného ustanovenia sa sprísňuje režim odporu voči platobnému rozkazu. Žalovaný preto musí v odôvodnení odporu uviesť konkrétne vecné tvrdenie, ktoré spochybňuje opodstatnenosť priznanej pohľadávky, kde je ale hranica dostatočného odôvodnenia, keďže obsah a rozsah odôvodnenia odporu zákonodarca žiadnym spôsobom neupravuje, bude závisieť od konkrétnych okolností súdom posudzovaného prípadu.

13. Zmyslom vecného odôvodnenia odporu proti platobnému rozkazu je kvalifikovaná obrana žalovaného, ktorý má v odpore uviesť také relevantné skutočnosti a také dôkazné návrhy, aby na nich mohol súd založiť svoj procesný postup a stratégiu pri nariadenom pojednávaní. Ak z písomného prejavu žalovaného v odpore nie je možné takúto súčinnosť vyvodiť, iba vtedy ide o zjavný nedostatok obrany žalovaného. Ak ale z odporu vyplýva, že nárok, ktorý bol uplatnený žalobou žalovaný neuznáva, a ak v základných obrysoch opíše rozhodujúce skutočnosti, na ktorých stavia svoju obranu, aby súd mohol určiť okruh sporných skutočností, ktoré budú predmetom dokazovania, odpor vecnú odôvodnenosť bezpochyby vykazuje. Opisom rozhodujúcich skutočností žalovaný reaguje na to, čo o skutočnostiach významných pre rozhodnutie vo veci tvrdil žalobca; obrana žalovaného spočíva v tom, že hoci pravdivosť niektorých tvrdení žalobcu môže potvrdzovať, svojimi konkrétnymi údajmi vyvracia pravdivosť iných tvrdení žalobcu, prípadne uvádza ďalšie skutočnosti, ktoré žalobca netvrdil, na základe ktorých by spor mal vyznieť v prospech žalovaného. Svoju obranu proti nároku uplatnenému v žalobe žalovaný nemusí rozvádzať do všetkých podrobností a výslovne sa vyjadrovať ku všetkým tvrdeniam žalobcu; postačí, ak postaví proti tvrdeniam žalobcu aspoň také svoje tvrdenia o rozhodujúcich skutočnostiach, z ktorých vyplýva základ jeho obrany proti žalobe, teda ak uvedie prinajmenšom také skutočnosti, ktoré, ak budú tiež preukázané, môžu viesť k tomu, že bude (môže) mať v spore aspoň čiastočný úspech. Pri posudzovaní, či podmienky odôvodnenosti odporu sú, alebo nie sú splnené, je preto potrebné postupovať pri každom jednom podanom odpore individuálne.

14. V prejednávanej veci z obsahu spisu vyplýva, že žalovaný v odpore proti platobnému rozkazu poprel dôvodnosť žalobou uplatneného nároku a výslovne popieral skutočnosti žalobcom uvádzané v žalobe, ktoré označil za „nepravdivé“, zdôraznil, že pre žalobcu na základe zmluvy o dielo riadne vykonal servisné práce na jeho vozidle, pričom reklamácia sa nevzťahovala na vady ním vykonaného diela, ale išlo o úplne inú vadu na vozidle, čo preukáže v súdnom konaní. Nárok žalobcom uplatnený označil žalovaný za nezákonný a nedôvodný, nevyplyvajúci z uzatvorenej zmluvy o dielo. Žalobca podľa žalovaného nepreukázal ani vznik škody, ktorú mu vyhotovením diela mal spôsobiť a v konaní preukáže, že nárok žalobcu je bez právneho základu. Obsahové posúdenie takého podania ako odporu proti platobnému rozkazu podľa najvyššieho súdu umožňuje stanoviť okruh sporných skutočností, ktoré budú predmetom dokazovania.

15. V súvislosti s označením dôkazov v odpore, ktoré majú dokazovať tvrdenia žalovaného a prípadne pripojením listín, ak by ich žalovaný v odpore popísal a svedčia v jeho prospech, žalovaný v danom prípade v podanom odpore odkazuje, že svoje tvrdenia preukáže v súdnom konaní. Najvyšší súd v danej súvislosti podčiarkuje, že i keď na nedostatok vecného odôvodnenia súd dodatočne nevyzýva, inak je to

v prípade priloženia listín a označenia dôkazov. V tejto súvislosti najvyšší súd poukazuje na odborný komentár (Števček, M. a kol.: Civilný sporový poriadok, Komentár, Praha: C.H.Beck, 2016, s. 991), v ktorom sa uvádza, že „O všetkých, aj vyššie menovaných náležitostiach odporu musí byť žalovaný poučený, a to priamo v platobnom rozkaze. Ak je odpor žalovaného z tohto pohľadu neúplný, obdobne ako pri žalobe (§ 129 CSP) súd vyzve žalovaného, aby svoje podanie doplnil. V opačnom prípade, ak by sa ustanovenie Civilného sporového poriadku o odstraňovaní väd podania pri odpore vylúčilo, mohlo by dôjsť k zásadnému zásahu do rovnosti strán, keďže pri samotnej žalobe by súd dal žalobcovi návod, ako postupovať, aby súd mohol platobným rozkazom rozhodnúť, no voči žalovanému by postupoval rigorózne, bez poskytnutia možnosti nápravy jeho prostriedku obrany.“. Preto ani nepredložením dôkazov žalovaným na preukázanie jeho tvrdení spolu s odporom, neboli splnené podmienky na odmietnutie odporu ako vecne neodôvodneného, ako sa mylne žalobca domnieva.

16. K namietaniu porušenia princípu predvídateľnosti rozhodnutia a zákazu svojvoľného postupu súdu, ktorého sa mal dopustiť súd prvej inštancie tým, že jednoznačne uzavrel, že nevyužil prostriedky hmotného práva, ktoré mal k dispozícii pre odstránenie väd, prečo si potom podľa jeho názoru nemôže uplatňovať náhradu škody predstavujúcu náklady na opravu týchto väd u tretej osoby a to bez predchádzajúceho vyslovenia predbežného právneho posúdenia, dovolací súd uvádza nasledovné.

16.1. V prípade, ak všeobecný súd postupuje striktne podľa CSP (tu podľa § 181 ods. 2 CSP podaním predbežného právneho posúdenia veci), strany sporu by mali už na prvom pojednávaní vedieť ako sa ich spor môže skončiť, a tým sa naplňa právna istota, spojená s predvídateľnosťou práva. Po podaní predbežného právneho posúdenia veci by tak strany sporu mali vedieť, čo môžu očakávať, resp. sa môžu rozhodnúť zmeniť svoju procesnú taktiku. Účelom § 181 ods. 2 CSP je eliminovať jav tzv. prekvapivých rozhodnutí súdov, pri ktorých je strana sporu presvedčená o tom, že využila všetky procesné prostriedky k tomu, aby v spore uspela, na druhej strane však ale nič netušiac o myšlienkových pochodoch všeobecného súdu, ktorý sa mal postarať o realizáciu ústavne zaručujúceho práva strany sporu na súdnu ochranu v konkrétnej veci, môže byť konfrontovaný s celkom nečakaným a pre takúto stranu sporu zásadne novým pohľadom súdu na vec. Pritom sa ale vynára otázka, či absencia splnenia tejto povinnosti musí za každých okolností predstavovať procesnú vadu zmätočnosti.

16.2. Z obsahu spisu je zrejmé, že prvoinštančný súd nariadil prvé pojednávanie vo veci na deň 6. mája 2019, na ktorom pojednávaní právny zástupca žalobcu predniesol žalobný návrh, súd vypočul žalovaného, právny zástupca žalovaného predložil súdu listinné dôkazy (č. l. 46 až 70 spisu, vrátane znaleckého posudku) a bol vypočutý svedok žalobcu (otec žalobcu, ktorý so žalovaným ohľadne väd komunikoval), ktorého účasť na pojednávaní žalobca zabezpečil. Zo zápisnice z pojednávania tiež vyplýva námietka právneho zástupcu žalobcu, že žalovaným predložené listinné dôkazy mali byť pripojené už k odporu a pre ich množstvo nemôže na tieto dôkazy kvalifikovane reagovať. Pojednávanie bolo odročené na deň 15. júla 2019, na ktorom pojednávaní súd následne vypočul právnych zástupcov sporových strán, prítomného svedka strany žalovaného (osobu, ktorá vypracovala žalovaným predložený znalecký posudok) súd nevypočul a pojednávanie odročil, za účelom jeho vypočutia na ďalšom pojednávaní. Na nasledujúcom pojednávaní súd prvej inštancie vypočul žalobcu, svedka žalovaného a pojednávanie odročil za účelom ďalšieho vypočutia svedka žalobcu, ktorý vypovedal na prvom pojednávaní. Dňa 28. novembra 2019 sa uskutočnilo pojednávanie, na ktorom súd vypočul svedka žalobcu, s tým, že strany nemali návrhy na doplnenie dokazovania, podľa § 204 CSP súd uskutočnil oboznámenie s listinnými dôkazmi, ktoré tvoria súčasť spisu, ku ktorým sa sporové strany nevyjadrili a na výzvu súdu sporové strany pristúpili k prednesu záverečných rečí, po ktorých bolo dokazovanie vyhlásené za skončené a súd odročil pojednávanie za účelom oboznámenia sa s ich prednesmi na 16. januára 2020, na ktorom pojednávaní vyhlásil rozsudok vo veci. Z opísaného postupu prvoinštančného súdu vyplýva, že súd na prvom pojednávaní a ani neskôr neoboznámil strany sporu s tým, ktoré skutkové tvrdenia považuje za sporné a nesporné, ktoré dôkazy vykoná a ktoré nevykoná a neuviedol svoje predbežné právne posúdenie veci. Zároveň však z neho vyplýva, že súd prvej inštancie poskytol stranám dostatočný priestor na vzájomné oboznámenie sa s dôkazmi, ktoré mu predložili na preukázanie nimi tvrdených skutočností, tieto dôkazy súd na pojednávaní i vykoná a vyzval strany na prípadné doplnenie návrhov na dokazovanie, na čo zhodne strany uviedli, že ďalšie návrhy na doplnenie dokazovania nemajú. I keď v zásade platí, že postup súdu podľa § 181 ods. 2 CSP je pre strany sporu a ich zástupcov na základe uvedených úkonov predvídateľný a transparentný (pozri aj bod 16.1.),

procesnú stranu to nezbavuje zodpovednosti za vlastnú procesnú aktivitu a transparentné substancovanie skutkových tvrdení a dôkazných návrhov. To, že žalobca možno aj vzhľadom na skôr vydaný platobný rozkaz predpokladal iné meritórne rozhodnutie, nezbavilo to žalobcu povinnosti predložiť všetky potrebné dôkazy na preukázanie oprávnenosti a dôvodnosti uplatneného nároku. Zároveň je potrebné zdôrazniť, že súd rozhoduje na základe zisteného skutkového stavu (§ 215 ods. 1 CSP), berie do úvahy iba skutočnosti, ktoré vyšli najavo počas konania (čl. 11 ods. 4 CSP). Súd pri výkone spravodlivosti nesmie byť obmedzovaný tak pôvodnými predbežnými závermi o skutkovej stránke veci, ako ani prípadným vlastným predbežným právnym posúdením. Navyše súd môže dať stranám i inak najavo, akú skutkovú otázku a z akého dôvodu rieši. Môže to vyplývať aj z jeho postupu, ktorý nadväzuje na úkony strán tak, ako tomu bolo v danom spore, v ktorom mal žaloba dostatočný priestor na to, aby identifikoval a reagoval na rozhodujúcu a skutkovo spornú okolnosť, ktorou bolo riadne reklamovanie vady u žalovaného. Preto nemožno dospieť k záveru, navyše pokiaľ dovolateľ v dovolaní ani nezrejmil, v čom by jeho procesná situácia bola iná, v prípade že by súd postupoval podľa § 181 ods. 2 CSP, že by rozhodnutie súdu prvej inštancie bolo pre neho prekvapivé, nepredvídateľné a nespravodlivé. Za podstatné možno považovať aj to, že právny zástupca žalobcu - advokát súd o predbežné právne posúdenie ani nepožiadaval.

16.3. Dovolačí súd vyslovený záver opiera aj o svoje rozhodnutie sp. zn. 4Cdo/167/2012, z ktorého vyplýva, že: „... aj prípadné porušenie tohto zákonného ustanovenia (pozn. § 118 ods. 2 OSP, aktuálne § 181 ods. 2 CSP) nespôsobuje existenciu vady v zmysle § 237 písm. f/ OSP (teraz § 421 písm. f/ CSP - pozn.). Ak totiž predseda senátu (samosudca) toto zákonné ustanovenie nedodrží, nemá to žiaden priamy dosah na možnosť vylúčenia účastníka konania z jeho procesných práv, ktoré mu Občiansky súdny poriadok priznáva. Porušenie citovaného ustanovenia teda žiadnym spôsobom nediskvalifikuje účastníka napr. v práve zúčastniť sa pojednávania, robiť prednesy, navrhovať dôkazy, vyjadrovať sa k vykonaným dôkazom, v práve na záver pojednávania zhrnúť svoje návrhy a pod., čo napokon v prejednávanej veci vyplýva aj z obsahu zápisníc z pojednávania pred súdom prvého stupňa, keď súd vykonával dokazovanie výsluchmi účastníkov a svedkov, ku ktorým sa účastníci mali právo priebežne vyjadrovať, rozhodoval uznesením aj o návrhoch na vykonávanie ďalších dokazovaní a v závere pojednávania účastníkov vyzval, aby zhrnuli svoje návrhy. ... Striktné nedodržanie postupu podľa § 118 ods. 2 OSP zo strany súdu (spočívajúce v neuvedení, ktoré právne významné skutkové tvrdenia účastníkov je možné považovať za zhodné a ktoré zostali sporné) možno hodnotiť len ako tzv. inú vadu konania, ktorou možno dovolanie v zmysle § 241 ods. 2 písm. b/ OSP odôvodniť. Existencia tejto vady sama osebe nezakladá zmatečnosť rozhodnutia a nie je procesnou vadou konania v zmysle § 237 písm. f/ OSP.“.

17. Podľa najvyššieho súdu nemohla obstať ani ďalšia dovolacia námietka založená na nesplnení povinnosti súdu prvej inštancie skoncentrovať konanie, „keďže sudcovskú koncentráciu konania uplatňuje príslušný sudca podľa vlastnej úvahy, spadá do jeho kompetencie rozhodnúť, či na prostriedok procesného útoku či obrany, ktorý strana mohla predložiť už skôr, ak by konala starostlivo so zreteľom na rýchlosť a hospodárnosť konania, bude prihliadať.“ (rozhodnutie Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. II. ÚS 530/2018).

18. Žalobca vytýka odvolaciemu súdu i to, že odvolací súd sa v odôvodnení napadnutého rozsudku nevysporiadal s odvolacou argumentáciou vo vzťahu k rozhodnutiu o náhrade trov konania prvoinštančným súdom.

18. 1. Vychádzajúc z obsahu odvolania žalobcu voči rozsudku súdu prvej inštancie vo výroku o náhrade trov konania, žalobca argumentuje len tým, že žalovaný si náhradu trov konania ničím nezaslúžil a to vzhľadom na jeho bezradnosť v konaní. Vzhľadom na uvedenú načisto všeobecnú a ničím podloženú argumentáciu (bližšie nerozvinutú ani v dovolaní), bol to práve žalobca, ktorý odvolaciemu súdu neumožnil uskutočniť odvolací prieskum rozhodnutia prvoinštančného súdu o náhrade trov konania.

19. V danom prípade oba sudy nižšej inštancie dospeli k rovnakým právnym záverom a odvolací súd prebral súdom prvej inštancie zistený skutkový stav. Odvolací súd si osvojil i odôvodnenie rozhodnutia súdu prvej inštancie, ktoré považoval za presvedčivé a v plnom rozsahu naň odkázal (bod 15 odôvodnenia napadnutého rozsudku). Dovolačí súd v tejto súvislosti konštatuje, že ak odvolací súd nad

rámec prvoinštančného rozhodnutia aj niečo podporne doplnil, bolo to len pre zdôraznenie správnosti rozhodnutia súdu prvej inštancie.

20. Najvyšší súd záverom uvádza, že i pri zdôraznení postavenia spotrebiteľa ako slabšej strany v spore, je potrebné mať na zreteli, že aj napriek tomu, že v sporoch s ochranou slabšej strany môže súd aj bez návrhu zaobstarať a vykonať aj taký dôkaz, ktorý slabšia strana nenavrhovala, neznamená to zároveň povinnosť súdu vykonať každý do úvahy prichádzajúci dôkaz, pretože stále platí, že súd rozhoduje, ktorý z dôkazov vykoná (porov. § 185 ods. 1 CSP) a či ide o taký dôkaz, ktorého vykonanie je nevyhnutné pre rozhodnutie vo veci (porov. § 311 a § 319 CSP). Súd v sporoch s ochranou slabšej strany vyvíja zvýšenú aktivitu súvisiacu s obstarávaním dôkazných prostriedkov až v prípade, keď to je nevyhnutné pre rozhodnutie vo veci samej (pričom rozhodnutie vo veci samej zároveň neznamená aj rozhodnutie v prospech slabšej strany). Ak ale súdu postačia na meritórne rozhodnutie tvrdenia strán a dôkazy získané z dôkazných prostriedkov, ktoré súdu strany predložili, súd nie je povinný obstarávať ďalšie dôkazné prostriedky, ale rozhodne na základe takto zisteného skutkového stavu.

21. Uvedený vyšetrovací princíp v sporoch s ochranou slabšej strany, ktorý je zvýraznením princípu rovnosti zbraní ako súčasť práva na spravodlivý proces, bol do Civilného sporového poriadku zakotvený predovšetkým v tej súvislosti, že slabšia strana v mnohých prípadoch nemá objektívnu možnosť prístupu k dôkazným prostriedkom a nedisponuje dostatkom informácií, na základe ktorých by mohla bez pochybností preukázať svoje tvrdenia, ktorými sa domáha ochrany svojich práv a právnom chránených záujmov v súdnom konaní. Uvedené nemožno vykladať tak, že súd je povinný aktívne vyhľadávať dôkazy až dovtedy, kým sa mu nepodariť preukázať dôvodnosť obrany slabšej strany (resp. jej žaloby, pokiaľ by bola v postavení žalujúceho subjektu) a rozhodnúť v jej prospech, alebo aby slabšia strana v spore celkom rezignovala vo svojej dôkaznej povinnosti a vedenie všetkého dokazovania vo svoj prospech ponechala na súd, pretože aj v sporoch s ochranou slabšej strany sa uplatní zásada bdelym patria práva, ktorá je už ustálenou zásadou rozvíjanou v pomeroch moderného právneho štátu, ktorý subjekty právnych vzťahov poníma ako emancipovaných jedincov, ktorí sa musia aktívne pričiniť o to, aby ich práva boli rešpektované a chránené, a nie sa spoliehať na ochranársku ruku paternalistického štátu. Napokon žalobca bol počas celého súdneho konania zastúpený advokátom s kvalifikačným predpokladom o znalosti procesných práv a povinností, ktorý nesie zodpovednosť konať s náležitou znalosťou veci a odbornou starostlivosťou (čl. 11 ods. 3 CSP a § 18 ods. 2 zákona č. 586/2003 Z. z. o advokácii).

22. Najvyšší súd uzatvára, že zo strany nižších súdov namietaným spôsobom ich rozhodnutia nedošlo na strane žalobcu k porušeniu práva na spravodlivý proces, a preto dovolanie žalobcu nebolo spôsobilé založiť prípustnosť dovolacieho dôvodu podľa § 420 písm. f/ CSP.

23. Najvyšší súd preto odmietol dovolanie žalobkyne proti napadnutému odvolaciemu rozsudku podľa § 447 písm. c/ CSP.

24. Najvyšší súd rozhodnutie o nároku na náhradu trov konania o dovolaní neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá CSP).

25. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.